

Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.12.2014 № 1528)

Ефективна ЕКОНОМІКА

Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет

№ 7, 2013 [Назад](#) [Голов](#)

УДК 338. 45

*В. В. Микитенко,
д. е. н., проф., гол. наук. сп.,
ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», м. Київ
І. В. Драган,
к. е. н., с. н. с., ст. наук. сп.,
ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України», м. Київ
Р. В. Кузьменко,
к. е. н., доц., зав. сектором
відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва Інститут економіки промисловості
НАН України, м. Донецьк*

СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНІ ВИМІРИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЙОГО ІНКОРПОРАЦІЇ ДО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРАЇН МИТНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

*V. V. Mukutenko,
Doctor of Economics, professor,
State Institution «Institute economics of natural resources and sustainable development of the NAS of Ukraine», Kyiv
I. V. Dragan,
PhD in Economics (Candidate of Sciences),
State Institution «Institute economics of natural resources and sustainable development of the NAS of Ukraine», Kyiv
R. V. Kyzmenko,
PhD in Economics (Candidate of Sciences),
Institute of Industrial Economics of NAS of Ukraine, Donetsk*

STRUCTURAL AND DYNAMIC DIMENSIONS OF OPERATION OF THE REAL SECTOR OF ECONOMY OF UKRAINE IN THE CONTEXT OF ITS INCORPORATION TO THE FOREIGN TRADE OF THE CUSTOMS UNION AND THE EUROPEAN

У статті розкрито потенційні загрози збалансованості функціонування реального сектору економіки та надано рекомендації формуванню торговельно-економічних відносин України з Митним та Європейським союзом.

In article considers the potential problems in the functioning of the real sector of economy and the recommendations on the formation of it and economic relations between Ukraine and Customs Union or European Union.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, національна економіка, політика, промисловість, структурний розвиток.

Keywords: foreign trade, national economics, politics, industry, structural development.

Вступ

Розвиток ринкової економіки України, особливо її виробничого сектору, не призвів до очікуваних результатів суттєвого зростання ефективності виробництва. Навіть останніми роками цей напрям характеризується низкою негативних тенденцій, що відзначаються повільним зростанням обсягу інвестицій, низькою питомою вагою галузей виготовляють готову продукцію з високою часткою доданої вартості та переважанням у структурі виробництва підприємств сировинного характеру. Це не могло не позначити стані регіонального розвитку України, що відзначається нестабільністю економічної сфери та нестійкістю ринкових відносин, які призвели до значних трансформаційних зруч у реальному секторі економіки. В результаті таких перетворень економіка України опинилась у принципово новому стані, який можна охарактеризувати як кризовий. При цьому визнаємо, що більшість вітчизняних підприємств реального сектору економіки не має достатнього обсягу фінансових ресурсів навіть для забезпечення простого відтворення. Подібна ситуація спричиняє загрози наростання негативних економічних наслідків для економіки в цілому, підвищує ймовірність соціальних конфліктів та екологічних катастроф. У таких умовах очевидною стає необхідність системних досліджень усього комплексу проблем торговельних відносин України з країнами МС/ СЕП та СС.

Наукову базу дослідження становлять численні праці відомих вітчизняних і зарубіжних учених, а саме: О.М. Алімова, О.І. Амош, Б.В. Буркинського, М.П. Б. Н.І. Верхоглядової, З.В. Герасимчука, В.М. Гесця, О.Г. Гранберга, М.І. Долішнього, С.І. Дорогунцова, В.І. Дубницького, Я.А. Жаліло, М.З. Згуровського, В.Ф. Іван А.Б. Кондрашихіна, Ю.М. Манцевича, А.М. Федорищевої, С.В. Хлобистова, С.М. Шкарлета та інших.

Постановка проблеми

Провести комплексний аналіз структури експорту/імпорту товарів та продукції національної промисловості у розрізі її зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) з найбільшими економічними партнерами Європейським і Митним союзом.

Результати

Об'єктивним є визнати ймовірність настання певного переліку соціально-економічних проблем, обумовлених сучасними політичними зрушеннями, які стосуються стратегічної позиції нашої держави та відношення до проваджуваної, промислової політики в Україні. Цей факт стає очевидним за результатами аналізу сучасної географічної структури експорту/ імпорту товарів та продукції національної промисловості у розрізі її зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) з двома найбільшими економічними партнерами (наддержавним утвореннями) – Європейським і Митним союзом (МС), що свідчить, у першу чергу, про абсолютну перевагу експорто-орієнтованості національних РПК і поширення співпраці із країнами МС (табл. 1). Хоча, можна й відмітити і певне уповільнювання масштабів експортного обігу товарів національних товаровиробників у 2012 р. згенеровано упровадженням/ використанням, роз'єднаними за функціоналами і політичною відповідальністю за виконання цільових функцій, суб'єктами законодавчої гілки в (однак, не виконавчої), засобів опосередкованого впливу на поширювання напрямів ЗЕД та їхнім коригування вихідних засад національних промислової стратегії. Поряд із тими внутрішніми, так і зовнішніми політичними силами допускають на власний розсуд та, відповідно, використовують опосередковано приватні критерії і дипломатичні можливості з усунення «загального стану недосконалості» щодо забезпечення збалансованості функціонування економічної системи держави.

Таблиця 1.

Структурно-динамічні показники результатів зовнішньоекономічної діяльності реального сектору української економіки у 2009 – 2012 рр. *

Показники	Ретроспективний період, роки							
	2009		2010		2011		2012	
	Обсяг, млн. дол. США	Темп до попереднього року	Обсяг, млн. дол. США	Темп до попереднього року	Обсяг, млн. дол. США	Темп до попереднього року	Обсяг, млн. дол. США	Темп до попереднього року
Країни МС	17432,9	58,2	18740,6	139,1	26177,0	139,7	25302,6	96,7
Країни СС	9499,3	52,4	13051,9	137,4	17970,0	137,7	17081,3	95,1

Перевищення обсягу МС до ЄС на, %	45,5	-	30,4	-	31,4	-	32,5	
Відношення показників ЗЕД при за результатами співпраці з країнами МС до виконаних договорів із країнами ЄС	1,8	-	1,4	-	1,5	-	1,5	-

Джерело: Приведено авторами дослідження за даними джерела [1]

При цьому, відмітимо, що лише прикордонні зі РФ території України (Донецької та Луганської областей) протягом 2000 – 2013 рр. розвивали свою зовнішньоекономічну діяльність (ЗЕД) не лише із підвищеними темпами розбудови останньої (у відповідності до усталених міжнародних договорів про співробітництво), а й із генеруванням с щодо ущільнення взаємодії між суб'єктами господарювання з усіма країнами СНД. При цьому, співпраця між підприємствами реального сектору економіки держави в межах регіонів, зокрема, у 2008 – 2013 рр., провадилась без урахування поступового нарощення переваг політичних чинників (які акумулюються в межах українського економічного простору глобальною системою корпоративного управління) над економічними. Зауважимо, що найсуттєвіші експортні поставки у 2012 р. здійснювались до РФ – 25,6% загального обсягу експорту (залізничні локомотиви, чорні метали, механічні машини); Туреччини – 5,4% (чорні метали, жири та олії тваринного або рослинного походження); Італії – 4,2% (зернові культури, чорні метали, жири та олії тваринного або рослинного походження); Польщі – 3,7% (чорні метали, руди, шлак і зола, насіння і плоди олійних рослин); Індії – 3,3% (жири та олії тваринного або рослинного походження, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки, добрива). Відтак, стверджуємо про таке: протягом останніх п'яти років (2009 – 2012 рр.) основні позиції українського експорту залишилися, майже, незмінними.

Що стосується структури експорту, то у товарній структурі у 2012 р. переважали саме: чорні метали та вироби з них – тобто, 26,9 % (з них чорні метали – 22,9%) загального обсягу експорту. Хоча, посвідчимо, що суттєву частку займали і: а) продукти рослинного походження (13,4%, з них зернові культури – 10,2%); б) мінеральні продукти (11,1% - з них палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 5,3%); в) механічні та електричні машини (10,2%, де, механічні – 5,5%, а електричні – 4,7%); г) засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби (8,7% - у т.ч. залізничні локомотиви – 6,0%); д) продукція хімічної та пов'язаних із нею галузей промисловості (7,4%) тощо.

У цій відповідності (оскільки, експорт металургійної України складає третину загального обігу експортних операцій держави) здійснено аналіз результатів управління розвитком металургійної промисловості та ідентифіковано її стратегічну позицію на міжнародному ринку. Встановлено: 1) у 2000-2012 рр. торгівля чорними металами виступала домінуючою складовою у структурі загального експорту металургійної держави (рис. 1); 2) певне (на 1,0%) зменшення її частки у 2008 – 2009 рр. – у порівнянні з 81,0 % досягнутими у 2007 р. (до 80%, які мали місце у 2009 р.) – є наслідком різкого падіння споживацьких потреб на металопродукцію у зв'язку зі світовою фінансовою економічною кризою; 3) за обсягом здійснення експортних операцій Україна займає VI місце у світі (26,1 млн. т), випереджаючи, навіть, за сукупністю обігу усі країни (враховано обсяг з меж наднаціонального об'єднання) та Німеччину. При цьому, у світі спостерігається зростання потреби на металопродукцію – за мінімальними розрахунками вона складає 487,6 млн. т.

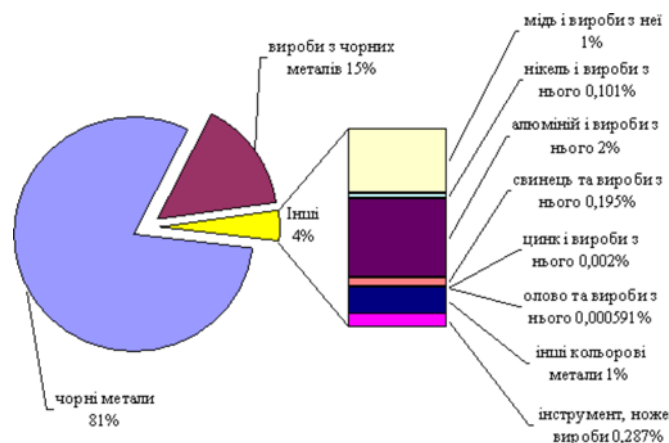

Рис. 1. Структура національного експорту металургійної продукції (ретроспективний період 2011 – 2012 рр.)

Тоді, засвідчимо: сучасним темпам і нарощенню масштабів ЗЕД металургійної промисловості України перешкоджають, наразі, декілька об'єктивних і суб'єктивних чинників системно-універсального функціонування, а саме: а) існуючі / передбачені нормативно-правовими актами на вказану номенклатуру продукції мита країн, приєднаних до МС (табл. 2); б) експорт металургійної України має сировинну спрямованість (при її суттєвих конкурентних перевагах на міжнародному ринку - а саме, за 9 позиціями зі 11 місць); в) передбачена та затребувана в межах міжнародних угод зовнішньоекономічними партнерами ціна є невисокою. Визнаємо й наступне: саме ціна на експорт (її кількісні виміри були обумовлені лише політичними вимогами й непередбачуваними умовами договорів з іноземними споживачами) металургійної продукції суттєво демпії відповідно, й об'єктивну розбудову внутрішнього національного ринку (в якості прикладу приведено ціни на окремі види металопродукції, які передбачено для споживачів із країн ЄС – табл. 3); г) практичної відсутності в масштабах експорту металургійної продукції високотехнологічних марок сталі (наразі, її обсяг складає лише 1,0% у загальній експортній структурі металопродукції України), ціни на які є значно вищими, порівняно з цінами на чорний метал та вироби з нього.

Таблиця 2.

Ставки ввізних мит України, передбачених директивами ЄС та співдружності країн, які належать до МС (РФ, Білорусь, Казахстан – РБК МС), %

Продукція окремих видів економічної діяльності	Ввізні мита РБК МС до вступу у МС	Ввізні мита РБК МС, передбачені для України після її приєднання до МС	Ввізні мита країн ЄС, передбачених директивами наднаціонального об'єднання саме для України	Ввізні мита України
Металургія	10,1	0,7	0,7	0,7
Легка промисловість	22,1	10,1	14,3	8,8
Харчова промисловість	21,6	10,6	0,3	10,7
Виробництво інших товарів	20,4	5,4	0,0	4,8
Деревообробна і паперова пром.	11,4	0,4	6,6	0,4
Виробництво будматеріалів	11,2	6,2	1,0	7,0
Машинобудування	10,0	2,0	1,2	2,5
Хімічна промисловість	9,1	5,1	0,7	5,5
Видобування вугілля та торфу	5,0	0,0	0,0	0,0
Нафтопереробка	4,9	0,0	0,1	0,0
Виробництво коксу	4,9	0,9	0,3	1,0
Видобування неенергетичних матеріалів	3,5	2,5	0,0	2,7
Видобування вуглеводнів	0,0	0,0	0,0	0,0
Виробництво електроенергії	0,0	0,0	0,0	2,0
Сільське господарство	9,7	5,5	6,1	5,5
Лісництво	12,8	0,6	0,2	0,6
Рибальство	9,2	1,6	6,0	1,6

Джерело: * Засвідчено авторами дослідження за джерелами: Митний тариф України, RAKURS (2012), Market Access Map.

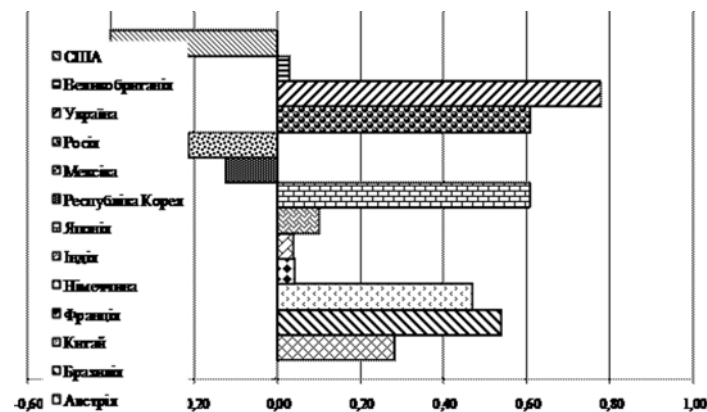

Рис. 2. Індекс порівняльних конкурентних переваг (RCA) металургійної промисловості України на міжнародному ринку металопродукції у 2012 р.

Таблиця 3.
Об'єктивізація кількісних вимірів та розбіжність зовнішніх цін FOB і внутрішніх цін на металургійні вироби, що виробляються в межах реального сектору економіки України, дол. США у цінах FOB *

Продукція металургійної промисловості України	внутрішні ціни України у ретроспективному періоді, роки			зовнішні ціни для споживачів із країн ЄС у ретроспективному періоді, роки		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Прокат плоский гарячо-катаний	4 600,0	6 100,0	6 280,0	4 100,0	4 800,0	5 600,0
Прокат плоский холодно-катаний	5 800,0	7 160,0	7 280,0	4 960,0	5 600,0	6 360,0
Арматура	5 200,0	6 300,0	6 600,0	3 700,0	4 960,0	5 650,0
Кути фасовані та спеціальні профілі тощо	5 350,0	6 650,0	6 900,0	4 000,0	5 200,0	5 300,0

Джерело. * Приведено порівняння авторами даного дослідження за свідченнями, представленими у статичному джерелі [1].

До того, ж не зайвим є відмітити той факт, що попит на високолеговані сталі на світовому ринку є надзвичайним і стає суттєвим чинником вирішення соціальних і політичних завдань партнерів по коаліції, які функціонують в межах ЄС. При цьому, зазначимо й таке: попит на високолеговані сталі протягом 2000 – 2011 постійно зростає, а індекс потреб на якісні вироби з неї – також. Відповідна тенденція мала місце у 2008 – 2010 рр., навіть, незважаючи на нарощення загроз світової фінансової кризи;

д) не лише Китай, Японія, РФ і США намагаються поширювати свій економічний, і, відповідно, політичний вплив на ринку металопродукції, а й, особливо, окремі країни ЄС – тобто, Німеччина, Франція та Італія (рис. 3, табл. 4), які займають V, VII XI (табл. 1) та проводять активну маркетингову політику по захопленню нових ринків, суб'єктами державного управління яких, за використання торговельних квот, нормативно-правових механізмів і «бу есономіс and political blackmail» та різними політичними засобами використовують демаркетингову стратегію для упередження поширення металопродукції (стверджено у попередній науковій праці авторів цієї розробки [3]), виробниками національними товаровиробниками саме в країнах ЄС – тобто, відновленню масштабів зовнішнього ринку України.

Рис. 3. Ретроспективні зміни індексу концентрації міжнародного ринку металопродукції у світі, період 2000 – 2012 рр.

Таблиця 4.
Результати зовнішньоекономічної діяльності металургійної промисловості окремих країн світу у 2012 році *

Місце країни за експортом	Країна світу і наддержавне об'єднання	Макроекономічні показники			
		обсяг експорту, млн. т	обсяг імпорту, млн. т	зовнішньоекономічний обіг, млн. т	потреба, млн. т
1	Китай	47,9	16,3	64,2	17,4
2	Японія	40,7	0,5	41,2	0,5
3	ЄС (виключно за межі ЄС) ЄС (лише внутрішній експорт)	38,0	35,9 (з них 6,7 - постачає Україна)	73,9	36,6
4	Південна Корея	108,0	22,8	51,7	23,0
5	Німеччина (у т. ч. і в межах ЄС)	28,9	24,9	51,3	25,1
6	Україна	26,1	0,5	26,6	0,5
7	РФ	24,7	0,5	25,2	0,5
8	Італія (у т. ч. і з країнами ЄС)	17,2	17,5	34,7	18,0
9	Туреччина	17,0	10,3	27,3	26,0
10	Бельгія	16,4	13,3	29,7	13,5
11	Франція (у т. ч. і з ЄС)	14,2	14,7	28,9	15,0
12	США	13,3	26,9	40,2	36,5
13	Бразилія	10,8	0,5	11,3	0,5
14	Тайвань	10,6	7,7	18,3	29,0
15	Нідерланди (у т. ч. і з ЄС)	10,4	8,3	18,7	8,7
16	Індія	10,2	8,2	18,4	8,3
17	Іспанія (у т. ч. і з ЄС)	9,9	8,5	18,4	9,0

Місце країни за експортом	Країна світу і наддержавне об'єднання	Макроекономічні показники			
		обсяг експорту, млн. т	обсяг імпорту, млн. т	зовнішньоекономічний обіг, млн. т	потреба, млн.
18	Австрія (у т.ч. із ЄС)	7,0	0,5	7,5	0,5
19	Канада	6,4	9,2	15,6	11,5
20	Велика Британія (у т.ч. із ЄС)	6,0	7,5	13,5	8,0
21	Таїланд		12,5	12,5	13,0
22	В'єтнам		9,3	9,3	11,6
23	Індонезія		8,6	8,6	11,9
24	Іран		8,4	8,4	10,7
25	Польща		7,6	7,6	8,0
-	Африка, Середній Схід				47,5
-	Латинська Америка				9,6
-	Мексика, Канада				11,6
-	Загалом потреба у металургійній продукції, млн. т				486,7

Джерело * Розраховано авторами за свідченнями, ідентифікованими за ЗЕД металургійними суб'єктами господарювання різних форм власності, приведеними у джерелі [2]

Звідси, провівши аналіз щільності взаємозв'язків, обсягів експортних поставок у даному секторі промисловості України та їхньої спрямованості (табл. 5) між різними країнами світу, можна визнати наступне:

по-перше, умови, які передбачено директивами ЄС в контексті ініціювання вступу України до наддержавного об'єднання, у відповідності з якими передбачено скорочення виробничо-господарської діяльності національної металургійної промисловості, обумовить (вимога ради ЄС щодо негайного скорочення у п'ять разів техногенного навантаження на території України – передбачатиме елімінування/ виключення з господарського процесу окремих металургійних підприємств найбільших забруднювачів навколишнього природного середовища – їхній перелік приведено нижче авторами дослідження) втрату зовнішніх ринків металургійної продукції у цілому та, сталі, зокрема;

по-друге, позиція металургійної промисловості України (табл. 5) є широковідомою і усталеною, що уможливило нарощення її стратегічного потенціалу й забезпечення достатнього рівня економічної безпеки;

по-третє, здійснені авторами дослідження розрахунки засвідчують, що задля модернізації виробництва сталі в Україні та запровадження екобезпечних прогресивних технологій в контексті імплементації вимог директив ЄС лише у сталеливарну промисловість (табл. 6) - необхідно інвестувати у цей вид економічної діяльності не менш ніж 4 млрд. дол. США – звісно, це надзвичайно масштабний проєкт, який ще не під силу нашої держави.

Таблиця 5
Морфологічна матриця щільності й спрямованості зовнішньоекономічного потенціалу металургійного ринку світу*

Країна-експортер	ЄС (27)	Україна, РФ	СНД	США, Мексика, Канада	Латинська Америка	Африка, Середній Схід	Китай	Японія	Туреччина, Тайвань,	Океанія	Загальний імпорт	Зовнішньорегіональний імпорт
Країна постачання	товарообіг металургійної продукції											
ЄС (27)	108,0	6,7	15,9	0,7	2,1	1,0	5,1	0,5	4,2	0,1	144,0	35,9
Україна, РФ	9,5	0,9	7,7	0,1	0,0	0,2	0,4	0,5	0,4	0,0	19,8	19,0
СНД (Казахстан - Білорусь)	3,0	0,6	8,2	0,0	0,0	0,0	1,7	0,3	0,5	0,0	14,3	6,1
США, Мексика, Канада	6,1	1,1	1,9	19,1	3,8	0,3	2,4	3,1	6,5	0,5	44,7	25,7
Латинська Америка	1,5	1,1	0,6	3,0	3,9	0,1	4,3	1,0	1,3	0,2	17,0	13,0
Африка	6,5	3,2	2,2	0,4	0,3	1,6	2,7	0,6	1,2	0,0	18,8	17,2
Середній Схід	3,5	6,3	11,5	0,3	0,2	1,7	4,3	1,4	4,8	0,1	34,5	32,8
Китай	1,2	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,0	6,8	7,6	0,0	16,3	16,3
Японія	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,0	4,5	0,0	5,6	5,6
Туреччина, Тайвань, В'єтнам	6,4	1,1	7,0	1,4	2,7	0,7	25,3	26,0	23,2	0,5	94,3	71,1
Океанія	0,2	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,9	0,4	2,2	0,3	4,1	3,8
Тотальний експорт	146,1	21,1	55,3	25,1	13,3	5,8	47,9	40,7	56,3	1,9	413,4	246,5
Зовнішньорегіональний експорт	38,0	20,2	47,1	6,1	9,4	2,4	47,9	40,7	33,2	1,6	246,5	
Загальна різниця експортно-імпортного обігу	2,1	1,2	41,0	-19,6	-3,6	-47,5	31,6	35,1	-37,9	-2,2		

Джерело * Формалізовано авторами дослідження за свідченнями, приведеними у джерелі [2]

Таблиця 6.

Обґрунтування фінансових витрат і потреб на модернізацію промислового виробництва та техніко-економічна оцінка випуску сталі в Україні *

Макроекономічний показник	Ретроспективна оцінка, роки												Довгостроковий прогноз, роки							Загальна потреба у інвестуванні	482,0 м. дол. США					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016			2017	2018	2019	2020	
обсяги споживання енергоресурсів, млн. т.н.е.	20,7	23,3	27,0	30,8	34,0	36,9	35,4	38,1	38,2	29,6	31,2	32,3	31,5	37,4	38,2	38,5	39,2	39,1	38,8	38,7	38,7	39,0	39,7	Обсяг виробництва сталі, млн. т	Потреба в оновленні виробництва на %	
Обсяг вир-ва сталі, млн. т	24,4	27,4	31,8	33,5	34,5	36,9	37,2	39,0	39,0	40,0	41,0	43,0	42,0	46,3	47,7	48,9	50,2	51,1	52,1	53,3	54,6	55,9	57,3			
коефіцієнт КД: т. н.е. на 1 т	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6			
паливо та енергія у структурі витрат, %	10,3	10,0	9,5	10,0	11,5	12,0	9,0	8,0	7,7	7,9	8,1	8,5	8,3	8,0	7,8	7,4	7,1	6,9	6,6	6,2	5,9	5,8	5,9	62,7	64,0	
сталі	палива	86,0	78,8	78,2	78,2	78,2	71,2	68,6	68,0	66,4	65,1	62,7	60,1	57,6	55,6	54,4	52,3	50,0	47,8	45,7	43,7	41,8	39,8	сталі мартенівські		
	електроенергії	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5	на 56 %		
мартенівська питома витрати, кг н.е.	теплової енергії	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1	питома витрати теплової енергії, кг н.е.		
питома витрати сталі киснево-конверторна	палива	6,8	6,0	4,8	4,1	4,1	4,1	2,9	2,3	1,8	1,2	0,8	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	на 70,0 %		
	електроенергії	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,6	4,8	4,9	4,9	5,0	5,2	5,4	5,6	5,8	5,9	6,0	6,2	6,4	6,5	6,7	6,8	7,0	необхідне нарощення потужностей, %	
електросталь питома витрати електроенергії, кг н.е.	71,1	71,1	71,1	71,1	71,1	71,1	69,4	68,8	68,6	68,7	68,1	67,6	67,0	66,5	66,1	65,8	65,4	64,9	64,3	63,9	63,5	63,1	62,6	на 20, %		
продуктивність праці, т/на люд./год.	140,0	146,0	146,0	153,0	153,0	174,0	199,0	213,8	214,3	166,2	175,0	181,1	176,9	190,0	205,8	207,0	209,9	212,4	214,6	215,7	216,4	215,7	216,4	необхідне підвищення		
виробничі потужності, % до 1990 р.	42,0	42,0	40,9	41,7	41,9	42,1	43,4	43,4	43,4	44,4	44,4	45,0	46,0	45,1	45,5	45,9	46,4	46,9	47,3	47,6	48,0	48,3	48,6	викор. на 25,0 %		
ступінь їхнього використання, %	58,1	64,5	76,5	79,4	81,4	87,9	88,0	89,9	93,0	90,1	92,0	93,0	94,0	94,0	94,0	94,0	94,0	94,0	94,0	95,0	96,0	96,0	96,0	на модернізацію ОБВ відновл.технол.бази. та у млрд. дол США.		
ступінь зношеності ОБВ і вир. потужностей, %	64,2	65,4	65,4	65,4	66,6	67,8	69,0	70,0	65,0	65,0	60,0	60,0	65,1	64,5	64,0	63,4	62,8	62,2	61,6	60,9	60,4	60,0				
рівень технологій, %	киснево-конверторний	46,6	47,6	46,3	48,2	48,2	48,9	49,0	48,6	40,0	35,0	35,0	35,0	35,0	37,4	35,8	33,9	32,2	30,5	28,9	27,1	25,6	24,2	23,1	62,0	115,4
	мартенівський	49,2	48,3	49,6	47,7	47,7	46,9	46,8	46,8	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	45,0	Потреба в інвест. на онов. вироб. дол. США на т		
	електросталі	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,6	15,0	20,0	20,0	30,0	45,0	27,5	30,7	34,2	37,7	41,4	45,1	48,9	52,5	55,9	59,0	всього млрд. л США/	
безперервний розлив	18,0	18,1	18,9	20,2	20,8	23,1	24,0	25,0	25,0	35,0	35,0	35,0	45,0	39,4	41,5	43,6	45,8	48,3	50,7	53,1	55,5	57,7	59,9	19,6		305,
інвестиції на оновлення виробництва, дол. США / т	7,2	8,0	6,6	6,9	6,5	8,8	9,0	9,3	8,2	12,0	12,0	10,0	21,0	21,0	21,0	19,5	20,6	21,6	22,4	23,9	25,4	26,8	28,2	19,6		305,
частка сектору у загальній структурі промисловості	23,8	27,4	27,4	20,5	20,1	21,3	17,6	20,1	19,7	18,6	17,5	16,2	15,0	15,9	14,8	13,8	12,7	11,7	11,2	11,1	10,3	9,4	8,8	Обсяг вироб-ва у 2010		втрата ринку 2010
частка експорту, %	5,0	6,0	7,0	8,0	9,0	7,0	9,5	10,0	10,8	6,0	8,0	7,8	6,0	9,3	9,4	9,4	9,3	9,2	9,1	9,0	9,0	9,2	9,0	61,7		40,0%
частка експорту України у заг. обсязі вир-ва сталі у світі	3,6	3,7	3,8	3,9	3,8	4,0	3,9	4,0	4,1	3,2	3,0	2,8	2,5	3,7	3,5	3,2	3,1	3,0	2,9	2,8	2,7	2,6	2,5	61,7		40,0%

Джерело * Обчислено та узагальнено авторами дослідження за власними модельними вирішеннями, обґрунтованих і представлених у попередніх наукових працях [4]

Висновки

Певним чином підсумовуючи вище наведені викладки, слід вказати на наступне: імовірно виходом – є розбудова при п'ятнадцяти найбільш техногенних металургійних виробництвах (наприклад, на ВАТ «Дніпровський металургійний комбінат ім. Дзержинського»; ВАТ «Дніпропетровський металургійний завод ім. Петровського»; «Металургійний комбінат „Азовсталь“»; ВАТ «Запоріжсталь»; ВАТ «Запорізький виробничий алюмінієвий комбінат»; ВАТ «Запорізький завод феросплавів» та ін.) як і здійснені рішенням корелянтів на ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» нових енергоблоків газогенеруючих електростанцій комбінованого циклу (вартість яких, за свідчення керівників держави становить 70 млн. дол. США). Тобто, необхідний обсяг фінансових витрат буде становити – від 1,5 млрд. дол. США до 2,5 млрд. дол. США. Відпов. екологоекономічний ефект буде отримано за рахунок: а) скорочення викидів двоокису вуглецю понад 40 млрд. т на рік; б) впливу не лише на екологічну ситуацію в регі держави, а й дозволить забезпечити зростаючі потреби в електроенергії (400 млрд. кВт/год електроенергії на рік).

Література.

1. Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2012 р.: Статистичний збірник. / за ред. А. О. Фризоренко. – Державна служба статистики України, 2013. – У 2-х т. – Т 139 с.
2. World Steel in Figures 2012: World Steel Associates, 2013. – 25 p.
3. Структурні трансформації економіки: світовий досвід, інститути, стратегії для України: монографія/ О.І. Амоша, М.Г. Білопольський, В.В. Микитенко та ін. – Інститут економіки промисловості НАН України, ТНЕУ МОМмолодшпорту України. – Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ МОМмолодшпор у України, 2011. – 848 с.
4. Худолей В. Ю. Цільові функціонали регіональної стратегії управління забезпеченням енергоефективності функціонування промисловості / В. В. Микитенко, В. Ю. Худолей // Економіка природокористування і охорони довкілля: Збірник наукових праць. – К.: ДУ «ІЕПСР НАН України», 2013. – С. 41 – 48.
5. Алімов О. М. Домінанти розбудови в Україні економіки інноваційно-інформаційного типу / В. В. Микитенко, О. М. Алімов // Український соціум: наука – освіта – виробництво: Зб. наук. пр. / [А. О. Пінчук, С. М. Шкарлет, В. Ю. Худолей та ін.]; за ред. д.е.н., проф. В. В. Микитенко. – Вип. 6. – Київ, МНТУ ім. акад. Ю. Бугая та Центру перспектив соціальних досліджень НАН України і Міністерства соціальної політики України, 2013. – 155 с. [С. 101 – 123].
6. Микитенко В. В. Технології управління розвитком стратегічного потенціалу в системі забезпечення економічної безпеки у промисловості України / В. В. Микитенко // Український соціум: наука – освіта – виробництво: Збірник наукових праць. / [В. Ю. Бугай, С. М. Шкарлет, В. Ю. Худолей та ін.]; за ред. д.е.н., проф. В. В. Микитенко. – Вип. Київ, МНТУ ім. акад. Ю. Бугая та Асоціація ТЕКУ, 2013. – 384 с. [С. 34 – 42].
7. Микитенко В. В. А. С. № 48966 «Цільове програмне забезпечення: прогнозно-аналітична оцінка коридорів еволюції регіональної української економіки та розробка технол. управління забезпеченням енергоефективності функціонування РПК» («MainStream.For.IC v.5.1 @ MINErgo v.4.1 @ MiNerGy v.5.0») / В. В. Микитенко, О. О. Демешко, В. Худолей / Заявник та власник патенту Микитенко В. В., Демешко О. О., Худолей В. Ю. (Україна) Заявлено: 18.04.2013 р. за № 50062; Оpublikovano: «Офіційний бюлетень автор. право і суміжне право», 2013. – № 27. – 368 с.

References.

1. Zovnishnya torgivlya Ukraini tovarami ta poslugami u 2012 r.: Statistichnyi zbirnik. / za red. A. O. Frizorenko. – Derzhavna sluzhba statistiki Ukraini, 2013. – U 2-x t. – T. 1. – 139 s.
2. World Steel in Figures 2012: World Steel Associates, 2013. – 25 p.
3. Strukturni transformacii ekonomiki: svitoviy dosvid, instituti, strategii dlya Ukraini: monografiya/ O.I. Amosha, M.G. Bilopol'skii, V.V. Mikitenko ta in. – Institut ekonomiki promislivosti i Ukraini, TNEU MONmolod'sporu Ukraini. – Ternopil': Ekonomichna dumka TNEU MONmolod'spor u Ukraini, 2011. – 848 s.
4. Hudolei V. YU. Cil'ovi funkcionali regional'noi strategii upravlinnya zabezpechennjam energoefektivnosti funkcionuvannya promislivosti / V. V. Mikitenko, V. YU. Hudolei // Ekonomika prirodokoristuvannya i oхoroni dovkillja: Zbirnik naukovix prac'. – K.: DU «IEPSR NAN Ukraini», 2013. – S. 41 – 48.
5. Alimov O. M. Dominanti rozbudovi v Ukraini ekonomiki innovaciiно-informaciiноgo typu / V. V. Mikitenko, O. M. Alimov // Ukrain's'kii socium: nauka – osvita – virobniцtvo: Zb. nauk. [A. O. Pinchuk, S. M. SHkarlet, V. YU. Hudolei ta in.]; za red. d.e.n., prof. V. V. Mikitenko. – Vip. 6. – Kiiv, MNТУ im. akad. YU. Bugaya ta Centru perspektivnix social'nix doslidzhen' i Ukraini i Ministerstva social'noi politiki Ukraini, 2013. – 155 s. [S. 101 – 123].
6. Mikitenko V. V. Teknologii upravlinnya rozvitkom strategiiноgo potencialu v sistemі zabezpechennja ekonomichnoi bezpeki u promislivosti Ukraini / V. V. Mikitenko // Ukrain's'kii soc. nauka – osvita – virobniцtvo: Zbirnik naukovix prac'. / [V. YU. Bugai, S. M. SHkarlet, V. YU. Hudolei ta in.]; za red. d.e.n., prof. V. V. Mikitenko. – Vip. 4. – Kiiv, MNТУ im. akad. YU. Buga Asociaцija TEKU, 2013. – 384 s. [S. 34 – 42].
7. Mikitenko V. V. A. S. № 48966 «Cil'ove programne zabezpechennja: prognozno-analitichna ocinka koridoriv evolyucii regional'noi ukraїns'koї ekonomiki ta rozrobka texnologii upravli zabezpechennjam energoefektivnosti funkcionuvannya RPK» («MainStream.For.IC v.5.1 @ MINErgo v.4.1 @ MiNerGy v.5.0») / V. V. Mikitenko, O. O. Demeshok, V. YU. Hudolei / Zayavni vlasnik patentu Mikitenko V. V., Demeshok O. O., Hudolei V. YU. (Ukraina) Zayavleno: 18.04.2013 r. za № 50062; Opublikovano: «Oficiiniy byuletен' avtors'ke pravo i sumizhne pravo», 20

ТОВ "ДКС Центр"